

През втората половина на декември 1877 г. от четите на П.Хитов започва по-усилено проучване по направлението Търново- Лясковец - Габрово - с.Енчовци - с.Селци - с.Станков хан - Церова кория - Търново. Обиколката започва от 21 и завършва на 31 декември; разходите са посочени - 294 франка до Нова година. Всичко това намираме в походните записки на войводата - проследяването на маршрутите налага изводи, определено свързани с предстоящото зимно преминаване на Южния отряд и плановете на русите за овладяването на укрепения противников лагер при Шейново в началото на 1878 г. Известно е, че в тази връзка се обръща внимание и на по-източния Тревненски проход, а споменатите по-горе малки селища /Станчов хан, Енчовци, Селци и др./ са твърде близко около него.³³

От направление Елена - Твърдица - с.Чочовен обединената чета на П.Хитов влиза на 6 януари 1878 г. в Сливен, който по достоверни сведения по това време "представлява ужасно зрелище"; продължава на изток към Истралджа /днес гр.Стралджа/, с. Еситлии /Деветак/³⁴, за да продължи своя боен път съвместно с българските опълченски дружини при сраженията край с.Садово и с.Везенково.

Все още не са достатъчно проучени задачите във връзка с този последен път на четата, особено когато тя действа вече непосредствено с Левия страничен отряд на руската армия, на юг от Балкана. Досега историческите извори не ни даваха сведения, че войводата П.Хитов всъщност достига с четата си до Одрин, т.е. тяхното участие във военните действия продължава и след януарските събития в Котленско. В писмо до съпругата си Екатерина Хитова в Белград, писано в Сливен на 5 февруари 1878 г., той й съобщава факта, че тези дни се е завърнал в родното си място Сливен, защото: "ходих да придвеждам войските до реченият грат или варош едирне ... дренопол /Адрианопол-б.м.М.К./ и сигаса заварнах."³⁵ Писмото е написано саморъчно с подпись "войвода Панайот Хитюв", но за жалост в него той не съобщава повече за мисията си. Като имаме предвид, че авангардните части на Левия отряд на ген. Е.К.Делингсхаузен се съсредоточават в Одрин на 10 януари 1878 г., където впоследствие идват главните сили на Средната колона откъм Казанък, то можем да предположим, че Хитов и четата му подпомагат преминаването в направлението откъм изток. Излишно е да се доказва, че регионите на Странджа планина и поречието на р. Тунджа са достатъчно познати на войводата, за да окаже необходимата помощ.

Посоченото до тук ни дава основание да се надяваме и издирваме макар и малкото, което ще ни помогне да се допълни започнатото проучване - да се разгледат по-обстойно проблеми, свързани с други доброволчески отряди или чети и тяхната разузнавателна дейност; приносът на някои по-изявени "редови" четници и т.н. Така по обективен и исторически прецизиран начин ще се доразкрие и действително респектиращата, безспорно значима фигура на Главния войвода Панайот Хитов - един от сътворителите на свободна България.